

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права та публічного управління

ЗАТВЕРДЖЕНО:

проректором з методичної роботи

"01" _____ 2023 р.

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЮРИСТА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право
Освітній рівень	(другий) <u>магістерський</u>
Статус дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>

Івано-Франківськ
2023

Затверджено на засіданні кафедри права та публічного управління
Протокол № 1 від 29.08.2023.

В. о. завідувача кафедри

Світлана ХОДАК

Розробник:

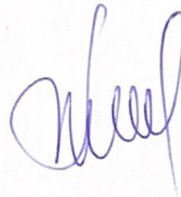
к.ю.н., доцент, доцент кафедри права
та публічного управління

Олександр ЗАГУРСЬКИЙ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Людмила АНДРУСІВ

СХВАЛЕНО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ РАДОЮ

Голова Науково-методичної ради
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 1 вересня 2023 р.

Ярослав ШТАНЬКО

e-mail	oleksandr.zahurskyi@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра права та публічного управління, ауд. 303
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=4198

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Правові цінності та етичні стандарти є фундаментом правової поведінки, покладеної в основу професійної діяльності юриста в сучасній Українській демократичній державі. Повага до людської гідності, доброчесність, свобода, справедливість, рівність, демократія, правопорядок, законність, верховенство права, верховенство закону є ціннісними орієнтирами сучасного юриста та, водночас, нормативними вимогами для зайняття посад судді, прокурора, нотаріуса, здійснення адвокатської діяльності тощо. Сучасний розвиток українського суспільства вимагають від юристів високих професійних та моральних якостей. Основні засади професійної етики юристів України є узагальненням моральних стандартів поведінки, що базуються на визнаних загальнолюдських моральних цінностях і основних принципах професійної діяльності юристів, які конкретизуються кодексами етики, правилами поведінки та дисциплінарними статутами окремих професійних груп юристів і морально зобов'язують усіх юристів України дотримуватися їх при здійсненні своєї професійної діяльності.

Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти здатності ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування, здатності розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника та доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Основні завдання, що стоять перед авторами навчальної дисципліни, полягають в тому, щоб розкрити здобувачам:

- опанування положень міжнародних та національних правових актів, які встановлюють професійні стандарти етичної поведінки юриста;
- з'ясування загальних закономірностей впливу фундаментальних моральних категорій на якість здійснюваної професійної юридичної діяльності юриста;
- вивчення загальних засад взаємодії загальних моральних категорій на систему професійно-етичних характеристик юриста;
- опанування класифікаційної системи моральних якостей юриста;
- освоєння типології етичних конфліктів, котрі можуть мати у професійній та позапрофесійній діяльності юриста та способи їх подолання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- фундаментальні правові цінності західної правової традиції;
- вимоги до представників юридичних професій у країнах західної правової традиції;
- вимоги до представників юридичних професій на різних етапах розвитку української державності;

- основні принципи, способи і процедури ухвалення рішень у процесі професійної діяльності юриста;
- основні етичні категорії та їх місце у формуванні ціннісних орієнтацій професійної діяльності юриста;
- вимоги основних нормативно-правових актів у сфері моралі та етики;
- зміст та особливості етичних стандартів у професійній діяльності юриста;
- моральну специфіку здійснюваної професійної діяльності;
- сутність морально-професійних деформацій у службовій діяльності та шляхи їх подолання;
- особливості морально-етичних відносин у службовому колективі;
- підстави юридичної відповідальності за порушення професійних обов'язків.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- виявляти цінності західної правової традиції у переліках вимог до представників різних юридичних професій в українському законодавстві і визначати відповідність власних професійних компетентностей та етичних характеристик відповідним вимогам;
- скласти власне професійне резюме;
- виявляти правові проблеми і пропонувати аргументовані рішення для їх розв'язання;
- доносити ідеї, зміст проблем, аргументувати варіанти їх вирішення;
- оцінювати факти професійної діяльності як із правової, так і з морально-етичної позиції;
- застосовувати морально-етичні норми та правила поведінки у конкретних життєвих та службових ситуаціях;
- спілкуватись із колегами та із громадянами, у т. ч. з представниками різних соціальних груп, національностей, рас та релігійних конфесій, на основі правил професійної етики;
- давати морально-етичну оцінку проявам порушень норм професійної етики;
- ухвалювати рішення у складних ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливості практики їхнього застосування;
- визначати вид та ступінь юридичної відповідальності юриста у випадку неналежного виконання чи невиконання ним професійних обов'язків.

Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Етичні стандарти професійної діяльності юриста» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Право», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» “29” серпня 2023 року).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	
СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	перший (I)		
Семестр	перший (I)		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16 (в годинах)	8 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		60 (в годинах)	74 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
	Національна та міжнародна правова політика

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1

Тема 1. Юридична етика: поняття, види, джерела (2 год.)

Професійна етика як самостійна галузь етичної науки. Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість. Сутність юридичної етики. Завдання професійної етики. Особливості професії юриста. Структура, види та джерела професійної етики юриста.

Питання для самостійного вивчення. Місце етики в системі соціогуманітарного знання. Етика як філософська дисципліна. Етика як наука про мораль та її специфіку. Об'єкт та предмет етики. Нормативний, інтерпретуючий та прикладний аспект етики. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії. Джерела формування культури особистості юриста. Проблеми деформації моральної і професійної (правової) свідомості у юристів (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 2. Моральна культура як система ціннісних показників діяльності юриста (2 год.)

Єдність та відмінність моралі і права у життєдіяльності суспільства, соціальних спільнот та особистості. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії. Моральна культура особистості: цінності, регулятиви та структура. Особливості моральної культури юриста. Моральні вимоги до професійної діяльності правника. Морально-професійні деформації, суб'єктивні та об'єктивні фактори їх виникнення та їх профілактика.

Питання для самостійного вивчення. Загальна характеристика етичних категорій. Структура моралі. Категорії моральної свідомості. Категорії моральної самосвідомості. Проблеми моральної свободи: її практичні і моральні виміри. Вчинок як першоелемент моральної діяльності. Співвідношення мети і засобів у людській діяльності. Спілкування як царина людської моральності (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Змістовий модуль 2

Тема 3. Етичні засади здійснення правосуддя (4 год.)

Суддівська етика: поняття та значення для правової системи. Суддівська етика: практика Громадської ради доброчесності. Дисциплінарна відповідальність судді: природа, особливості, співвідношення із іншими видами юридичної відповідальності. Процедури та гарантії під час притягнення до дисциплінарної відповідальності судді. Дисциплінарна відповідальність судді за порушення правил суддівської етики: практика Вищої ради правосуддя. Суспільне призначення суду. Етика судового процесу. Судова риторика. Дотримання правил етикету в судовому процесі.

Питання для самостійного вивчення. Міжнародні стандарти суддівської етики. Національні стандарти суддівської етики. Кодекс суддівської етики. Механізм забезпечення доброчесності та професійної етики суддів. Міжнародні стандарти дисциплінарної відповідальності судді та національне законодавство. Порушення суддівської етики (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 4. Професійна етика працівника прокуратури (2 год.)

Соціальні функції прокуратури. Моральні вимоги до прокурорів. Основні вимоги до професійної поведінки прокурора. Взаємовідносини з громадянами, громадськістю та іншими органами держави. Позапрофесійна етика поведінки прокурора. Відповідальність за недотримання етичних правил.

Питання для самостійного вивчення. Професійна етика працівника прокуратури: міжнародно-правові та національні аспекти. Основні принципи професійної етики та поведінки прокурорів. Взаємовідносини з громадянами, громадськістю та іншими органами держави. Запобігання випадкам порушення етичних правил працівниками прокуратури (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Тема 5. Професійна етика адвокатів (2 год.)

Поняття адвокатської професії. Завдання, форми та принципи професії адвоката. Етичні особливості відносин адвоката з клієнтами. Етичні особливості відносин адвоката зі судом та іншими учасниками судового провадження. Етичні особливості відносин адвоката при здійсненні професійної діяльності з іншими органами та особами. Етичні особливості відносин адвокатів між собою та з органами адвокатського самоврядування. Особливості рекламування адвокатської діяльності, використання адвокатом мережі Інтернет, дотримання норм адвокатської етики в громадській науковій та публіцистичній діяльності адвоката. Відповідальність адвоката за порушення правил адвокатської етики.

Питання для самостійного вивчення. Поняття та особливості адвокатської етики як різновиду юридичної етики. Джерела адвокатської етики. Особливості рекламування адвокатської діяльності, використання адвокатом мережі Інтернет, дотримання норм адвокатської етики в громадській науковій та публіцистичній діяльності адвоката (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 6. Професійна етика нотаріуса (2 год.)

Основні принципи професійної діяльності нотаріусів. Кодекс нотаріальної етики Міжнародного союзу нотаріату. Морально-етичні зобов'язання нотаріуса. Дії, що підривають професійну гідність нотаріуса. Відносини нотаріуса з особами, які до нього звернулися. Відносини нотаріуса з іншими нотаріусами та нотаріальним співтовариством. Поведінка нотаріуса у позаслужбовий час. Рекламування та інформація про нотаріальну діяльність. Порушення нотаріусом етичних норм (етичний проступок) та відповідальність за нього.

Питання для самостійного вивчення. Етика – необхідний і обов'язковий елемент для здійснення нотаріальної функції. Основоположні цінності та принципи нотаріальної системи латинського типу. Кодекс нотаріальної етики

Міжнародного союзу нотаріату. Рекламування та інформація про нотаріальну діяльність (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Тема 7. Професійна етика слідчого (2 год.)

Етика на стадії дізнання. Етика на стадії досудового розслідування. Етика слідчих дій. Етика застосування запобіжних заходів.

Питання для самостійного вивчення. Поняття, сутність та значення етичних основ діяльності слідчого. Загальна характеристика моральних вимог до слідчих. Специфіка реалізації моральних норм у діяльності слідчого діяльність (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Змістовий модуль 1

Зміст семінарських занять

Тема 1. Юридична етика: поняття, види, джерела (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Професійна етика як самостійна галузь етичної науки; 2) Види професійної етики та їх гуманістична спрямованість; 3) Сутність юридичної етики; 4) Завдання професійної етики; 5) Особливості професії юриста; 6) Структура, види та джерела професійної етики юриста.

Завдання для самостійного роботи. Місце етики в системі соціогуманітарного знання. Етика як філософська дисципліна. Етика як наука про мораль та її специфіку. Об'єкт та предмет етики. Нормативний, інтерпретуючий та прикладний аспект етики. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії. Джерела формування культури особистості юриста. Проблеми деформації моральної і професійної (правової) свідомості у юристів (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 2. Моральна культура як система ціннісних показників діяльності юриста (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Єдність та відмінність моралі і права у життєдіяльності суспільства, соціальних спільнот та особистості. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії; 3) Моральна культура особистості: цінності, регулятиви та структура; 4) Особливості моральної культури юриста; 5) Моральні вимоги до професійної діяльності правника; 6) Морально-професійні деформації, суб'єктивні та об'єктивні фактори їх виникнення та їх профілактика.

Завдання для самостійної роботи: Загальна характеристика етичних категорій. Структура моралі. Категорії моральної свідомості. Категорії моральної самосвідомості. Проблеми моральної свободи: її практичні і моральні виміри. Вчинок як першоелемент моральної діяльності. Співвідношення мети і засобів у людській діяльності. Спілкування як царина людської моральності (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Змістовий модуль 2

Тема 3. Етичні засади здійснення правосуддя (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на ряд питань: 1) Суддівська етика: поняття та значення для правової системи; 2) Суддівська етика: практика Громадської ради доброчесності; 3) Дисциплінарна відповідальність судді: природа, особливості, співвідношення із іншими видами юридичної відповідальності; 4) Процедури та гарантії під час притягнення до дисциплінарної відповідальності судді; 5) Дисциплінарна відповідальність судді за порушення правил суддівської етики: практика Вищої ради правосуддя; 6) Суспільне призначення суду; 7) Етика судового процесу; 8) Дотримання правил етикету в судовому процесі.

Завдання для самостійної роботи: Міжнародні стандарти суддівської етики. Національні стандарти суддівської етики. Кодекс суддівської етики. Механізм забезпечення доброчесності та професійної етики суддів. Міжнародні стандарти дисциплінарної відповідальності судді та національне законодавство. Порушення суддівської етики (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 4. Професійна етика працівника прокуратури (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Соціальні функції прокуратури; 2) Моральні вимоги до прокурорів; 3) Основні вимоги до професійної поведінки прокурора; 4) Взаємовідносини з громадянами, громадськістю та іншими органами держави; 5) Позапрофесійна етика поведінки прокурора; 6) Відповідальність за недотримання етичних правил.

Завдання для самостійної роботи: Професійна етика працівника прокуратури: міжнародно-правові та національні аспекти. Основні принципи професійної етики та поведінки прокурорів. Взаємовідносини з громадянами, громадськістю та іншими органами держави. Запобігання випадкам порушення етичних правил працівниками прокуратури (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Тема 5. Професійна етика адвокатів (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Поняття адвокатської професії; 2) Завдання, форми та принципи професії адвоката; 3) Етичні особливості відносин адвоката з клієнтами; 4) Етичні особливості відносин адвоката зі судом та іншими учасниками судового провадження; 5) Етичні особливості відносин адвоката при здійсненні професійної діяльності з іншими органами та особами; 6) Етичні особливості відносин адвокатів між собою та з органами адвокатського самоврядування; 7) Особливості рекламування адвокатської діяльності, використання адвокатом мережі Інтернет, дотримання норм адвокатської етики в громадській науковій та публіцистичній діяльності адвоката; 8) Відповідальність адвоката за порушення правил адвокатської етики.

Завдання для самостійної роботи: Поняття та особливості адвокатської етики як різновиду юридичної етики. Джерела адвокатської етики. Особливості рекламування адвокатської діяльності, використання адвокатом мережі Інтернет, дотримання норм адвокатської етики в громадській науковій та публіцистичній діяльності адвоката (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Тема 6. Професійна етика нотаріуса (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Основні принципи професійної діяльності нотаріусів; 2) Кодекс нотаріальної етики Міжнародного союзу нотаріату; 3) Морально-етичні зобов'язання нотаріуса; 4) Дії, що підривають професійну гідність нотаріуса; 5) Відносини нотаріуса з особами, які до нього звернулися; 6) Відносини нотаріуса з іншими нотаріусами та нотаріальним співтовариством; 7) Поведінка нотаріуса у позаслужбовий час; 8) Рекламування та інформація про нотаріальну діяльність; 9) Порушення нотаріусом етичних норм (етичний проступок) та відповідальність за нього.

Завдання для самостійної роботи: Етика – необхідний і обов'язковий елемент для здійснення нотаріальної функції. Основоположні цінності та принципи нотаріальної системи латинського типу. Кодекс нотаріальної етики Міжнародного союзу нотаріату. Рекламування та інформація про нотаріальну діяльність (1, 2, 4, 5, 8, 10, 12, 18).

Тема 7. Професійна етика слідчого (на основі представленого теоретичного матеріалу, здобувачі мають підготувати відповіді на наступні питання: 1) Етика на стадії дізнання; 2) Етика на стадії досудового розслідування; 3) Етика слідчих дій; 4) Етика застосування запобіжних заходів.

Завдання для самостійної роботи: Поняття, сутність та значення етичних основ діяльності слідчого. Загальна характеристика моральних вимог до слідчих. Специфіка реалізації моральних норм у діяльності слідчого діяльність (3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17).

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Етичні стандарти професійної діяльності юриста»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	74

Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	52
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	6	8
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	4	4
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	10

ПОЛІТИКА КУРСУ

Усі теоретичні та методичні матеріали з навчальної дисципліни, а також графік відпрацювань, представлені в “Системі дистанційної освіти”. Відвідування занять з навчальної дисципліни є обов'язковим. Під час проведення практичних занять, викладач може оцінювати знання здобувачів, що значно покращить підсумкову аудиторну оцінку.

З метою закріплення матеріалу під час вивчення навчальної дисципліни може бути проведено проміжний тестовий контроль, який не тільки дозволить здобувачам краще запам'ятати вивчений матеріал, а й підготуватися до підсумкового контролю.

Будь-які прояви академічної недоброчесності врегульовуються відповідно до чинних в університеті правил і положень. Усі студенти під час занять мають поводитися відповідно до етичних норм, що діють в Університеті Короля Данила.

Поведінка поведження здобувачів у аудиторії і взаємини з викладачем здійснюються у відповідності до Кодексу корпоративної етики та Принципів і норм академічної доброчесності, як функціонують в УКД.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі права.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні	

цінностями, принципами та професійними етичними стандартами	методи); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	залік
Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	залік

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

Здобувачі мають право оскаржувати результати поточного оцінювання, а також інформувати про факти конфліктних ситуацій в академічній групі чи з викладачем у відповідності до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Здобувачі які ведуть конспект лекцій, мають план-проспект семінарського заняття, а також формулюють власну аналітичну думку з конкретного питання можуть претендувати на оцінку відмінно “5”. Також здобувачі, які приймають активну участь в обговоренні відповідей своїх колег можуть отримати додаткові бали до власної відповіді, або окрему оцінку. Якщо здобувач відповідав усно і виконував тестові завдання під час семінару, викладач вносить до Журналу дві оцінки.

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань у формі диференційованого заліку (I семестр) проводиться у вигляді комп'ютерного тестування. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів.

Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %
Національна диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Національна недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59
Шкала ECTS	
A	90 – 100
B	83 – 89
C	75 – 82
D	67 – 74
E	60 – 66
FX	35 – 59
F	0 – 34

Студенти, які не з'явилися на контрольні заходи без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бігун В. Добросочесність і правосуддя (Філософія. Теорія. Практика). Київ : Інтерсервіс, 2021. 500 с.
2. Бралатан В. П. Професійна етика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниц. держ. аграр. ун-т. Київ : Центр учбової л-ри, 2011. 251 с.
3. Загурський О. Б. Забезпечення дотримання етичних стандартів судової діяльності в умовах воєнного стану. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія Право*. Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2023. Вип. 15 (27). Т. 2. С. 98–105.
4. Загурський О. Б. Судовий захист прав та свобод людини в парадигмі інституційних перетворень : матеріали VI Міжнародного правничого форуму, матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Права людини та публічне управління в сучасних умовах" (м. Чернівці, 9 червня 2023 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 135–138.
5. Загурський О. Б. Протидія мобінгу (цькуванню) в контексті етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 5 травня 2023 р.). С. 106–110.
6. Меліхова Ю. А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність : монографія. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2015. 217 с.
7. Професійна етика юриста : підручник / В. С. Бліхар та ін. ; за ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів ; Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. 357 с.
8. Резолюція «Професійна етика правосуддя». 2018. 300 с.
9. Старосольський В. Принцип більшості / пер. з нім. К. Поліщука ; автор проекту і упорядник М. Петрів. Львів : Вид-во "Літопис", 2018. 312 с.
10. Філософські засади та особливості римського права як основи європейської доктрини праворозуміння. Римське право крізь призму традиції і судової практики : монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатеевої. Харків : ЕКУС, 2022. 512 с.
11. Філософські засади та особливості римського права як основи європейської доктрини праворозуміння. *Римське право крізь призму традиції і судової практики* : монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатеевої. Харків : ЕКУС, 2022. 512 с.

12. Moeser E., Comeille M. F. Code of Recommended Standards for Bar "Examinem. Comprehensive Guide to Bar Admission Requirements. NCBE, ABA SLEAB, 2002.
13. Harold J. Berman, Law and Revolution: The Formation of the Western Legal Tradition (valpo.edu).
14. Harris D. I., Boyle M. O. Law of the European Convention on Human Rights. London, Dublin, Edinburg, 1995. 380 s.
15. Kelly J. M. Historia zachodniej teorii prawa. Krakow : Wydawnictwo WAM, 2006. 494 s.
16. Юридична деонтологія: у схемах, таблицях і поняттях : навч. посіб. / С. С. Сливка, О. Л. Чорнобай, І. М. Коваль, Ю. І. Корнелюк ; Національний університет "Львівська політехніка", Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти. Львів : Растр-7, 2020. 88 с.
17. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів. Харків : Право, 2018. 84 с.
18. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / Л. В. Радовецька та ін. ; Національна академія служби безпеки України, Київ : Кондор, 2019. 295 с.

Додаткова література

1. Деонтологічний кодекс (Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності Європейського співтовариства, прийнятий у Страсбурзі у жовтні 1988 р.).
2. Гіндельбранд фон Д. Етика. Український Католицький Університет. Львів : Вид-во УКУ, 2002. 444 с.
3. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Страсбурзі в жовтні 1988 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343
4. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
5. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року (зі змінами, затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року від 15 лютого 2019 року). URL : https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf
6. Узагальнення дисциплінарної практики кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури щодо адвокатської таємниці, затверджене рішенням Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від 25.07.2020 N VII-010/2020. URL: <https://vkdko.org/uzagalnennya-distsiplinarnoji-praktiki-kvalifikatsijno-distsiplinarnih-komisij-advokaturi-schodo-advokatskoji-tajemnitsi/>
7. Бакаянова Н. М. Етичні аспекти прийняття адвокатом доручення на ведення справи. URL: <http://www.apdp.in.ua/v39/28.pdf>

8. Белов Д. Роль і місце інституту адвокатури в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина. URL: http://vjhr.sk/archive/2016_5/part_1/5.pdf
9. Бірюкова А. М. Довіра як етична основа відносин між адвокатом та клієнтом. URL: http://vkslaw.knu.ua/images/verstka/3_2017_Birukova.pdf
10. Бондар І. В. Кодекс поведінки адвокатів: роль та вплив на професію. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN K&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21 FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=Chkup_2015_2_36
11. Святоцька В. О. Етичні (деонтологічні) засади діяльності адвокатів в Україні та країнах ЄС. URL: http://lsej.org.ua/3_2016/53.pdf
12. Сопілко І. М. Місце та роль сучасної адвокатури у правозахисному механізмі. URL: http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2012/statji_n1_22_2012/Sopilko_82.pdf
13. Яновська О. Співвідношення мети та засобів як етична проблема адвокатської діяльності. URL: <http://tomorrowlawyer.org/spivvidnoshenya-meti-ta-zasobiv-yak-eti/>
14. Невзорова І. В. Міжнародні деонтологічні стандарти діяльності нотаріату. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 11. С. 84–90.

Електронні інформаційні ресурси

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України про судоустрій та статус суддів від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
3. Закон України про прокуратуру від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
5. Закон України про адвокатуру та адвокатську діяльність від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
6. Закон України Про нотаріат від 02.09.1993 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>
7. Кодекс України з процедур банкрутства, прийнятий Законом України від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
8. Закон України Про державну службу від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
9. Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого органу виконавчої влади, державного підприємства, установи та організації, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1040. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF#Text>

10. Кодекс суддівської етики, затверджений XI з'їздом суддів України 22.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text>
11. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів, затверджений Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>
12. Керівні принципи, що стосуються ролі осіб, які здійснюють судове переслідування, прийняті в рамках ООН 07.09.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_859#Text
13. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
14. Правила етичної поведінки працівників системи надання безоплатної правової допомоги, затверджені Наказом Координаційного центру з надання правової допомоги Міністерства юстиції України від 29.03.2019 р. № 40. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0040419-19#Text>
15. Рекомендації КМ Ради Європи №R(2000)21 “Про свободу професійної діяльності адвокатів”. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf
16. Кодекс поведінки європейських адвокатів. URL: [https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/kodeks_povedinky_uevropeyskykh_advokativ\(ukr\).pdf](https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/kodeks_povedinky_uevropeyskykh_advokativ(ukr).pdf)
17. Правила професійної етики нотаріусів, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 04.10.2013. № 2104/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1730-13#Text>
18. Кодекс правил професійної етики нотаріусів, затверджений на черговому З'їзді нотаріусів України 20.04.2018. URL: <http://npu.ua/wp-content/uploads/2018/06/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D1%83.pdf>
19. Документу “Етика та правила організації нотаріату”, затверджений у 2013 році Міжнародним Союзом Нотаріату. URL: <http://npu.ua/wp-content/uploads/2018/03/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%9C%D0%A1%D0%9B%D0%9D-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>
20. Європейський кодекс нотаріальної етики. URL: <https://npu.ua/wp-content/uploads/2018/01/%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf>

21. Кодекс професійної етики приватних виконавців, ухвалений рішенням З'їзду приватних виконавців України №1 від 17.11.2017 р. URL: <http://www.ae.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2.pdf>
22. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, затверджені Наказом Національного агентства України з питань державної служби №158 від 05.08.2016 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31.08.2016р. за № 1203/29333). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Для поглиблення знання про етичні стандарти професійної діяльності юриста, етичні кодекс судді, прокурора, адвоката, рекомендовано пройти наступні курси на платформах онлайн курсів, результати яких будуть враховані в поточному оцінюванні:

Платформа Edera

- Основи судових комунікацій (при представленні сертифікату з цього курсу здобувачу буде зараховано оцінку відмінно “5” за тему “Етичні засади здійснення правосуддя”).